

Příloha č. 1

Realizace intervencí – partneři projektu

V této příloze uvádíme stručné popisy průběhu intervencí u partnerů projektu „Agentura pro sociální začleňování jako inovační aktér politiky sociálního začleňování“, registrační číslo CZ.03.3.X/0.0/0.0/15_018/0006191.

Dokument jednak představuje průběh intervencí realizovaných v projektu a jednak plní funkci doplňující/vysvětlující k hlavnímu souboru závěrečné evaluační zprávy, ve které jsou zejména v odpovědích na evaluační otázky uváděny odkazy na konkrétní části tohoto textu.

Zároveň je nutné uvést, že původně definované problémy a potřeby ze strany partnerů jsou uvedeny v průběžné evaluační zprávě projektu (s datem ohraničení hodnocení 31. 8. 2021) a **v tomto následujícím textu zohledňujeme již jen revidované potřeby a problémy partnerů**, tak, jak byly formulovány partnery v interakci s realizátorem (OSZ) a na které projekt v daném hodnoceném období (září 2021 – květen 2023) reagoval.

Partner Liberecký kraj (LBK)

Revidované potřeby partnera

V rámci interakcí projektového týmu OSZ se zástupci partnera byly identifikovány následující hlavní problémy a potřeby v oblasti sociálního začleňování (SZ):

- **Potřeba systematického a koordinovaného přístupu k SZ ze strany kraje:** byla identifikována potřeba zpracování a následné implementace komplexního dokumentu k řešení problematiky SZ (potřeba vytvoření Strategie sociálního začleňování LK 2021+)
- Potřeba stanovit relevantní ukazatele SZ, průběžně je sledovat a vyhodnocovat – zavést monitoring kapacit pro SZ ve vazbě na implementaci strategie SZ
- Potřeba propojování a síťování aktérů uvnitř i vně Krajského úřadu Libereckého kraje (KULK), vertikálně i horizontálně
- **Podpora multidisciplinárního přístupu** pro řešení tématu **předčasných odchodů ze vzdělávání** (tzv. drop-out)
- **Podpora aktivit v oblasti bydlení** – téma bylo aktéry vyhodnoceno jako urgentní mj. v souvislosti s migrací uprchlíků z Ukrajiny,

Postupy/procesy/aktivity použité k řešení identifikovaných problémů

- Spolupráce OSZ a partnera navázala na předchozí spolupráci (cca od roku 2008) a existující memorandum (od roku 2016) mezi Krajským úřadem Libereckého kraje (KÚ LK) a OSZ, byla schválena deklarace o spolupráci na daném projektu.
- Spolupráce aktérů na zpracování Strategie SZ LK 2021+, vypracování Strategie včetně zapracování způsobů sledování naplňování Strategie (stanovení indikátorů pro toto sledování).
- Realizace schvalovacích procesů související s tvorbou a přijetím Strategie SZ LK 2021, schválení Strategie SZ LK 2021+ v listopadu 2021, dostupné na <https://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/oddeleni-socialni-prace/zalezitosti-narodnostnich-mensin-a-cizincu/socialni-zaclenovani/strategie-socialniho-zaclenovani-libereckeho-kraje-2021-pripominkovani>
- Spolupráce aktérů na přípravě projektu pro implementaci Strategie s názvem **Podpora sociálního začleňování v Libereckém kraji: Krajský mobilní tým pro koordinaci a metodickou podporu sociálního začleňování**, který měl zajistit implementaci Strategie SZLK21+, projektový záměr s alokací 21 milionů Kč byl konzultován s Řídicím orgánem OPZ+, tj. Ministerstvem práce a sociálních věcí (ŘO OPZ+ MPSV), ale těsně před předložením byl žadatelem stažen z přípravy a finalizace z důvodu, že projektový záměr nemá podporu v klíčových politických reprezentantech ani v úřednické rozhodovací linii. Projektový záměr tak nebyl a nebude předložen k financování.

Aktivity v oblasti předčasných odchodů ze vzdělávání

- Ve spolupráci týmu OSZ a aktérů proběhlo mapování aktérů v ORP Česká Lípa (fokusní skupina 07/2022), ORP Frýdlant (fokusní skupina 07/2022) a ORP Nový Bor (v rámci minikonference k tématu spolupráce OSPOD a dalších aktérů pořádané organizací Rodina v centru) v oblasti předčasných odchodů ze vzdělávání (území, kde byly indikovány nejvýraznější problémy) a

možností podpory multidisciplinárního přístupu v podpoře dítěte ohroženého školním neúspěchem (jako podklad pro návrhové opatření článku V. Strategie).

- Bylo zpracováno shrnutí mapování a návrhové opatření jako podklad pro implementaci čl. V. Strategie – podpora multidisciplinární spolupráce (10/2022). Návrhové opatření bylo představeno radním pro školství a pro sociální věci LK (02/2023). Návrhové opatření bylo rozpracováno do konkrétních návrhů jako podklad pro implementaci strategie (05/2023) a poskytnuto radním LK.
- Do výzvy OPZ+ č. 029 - prevence předčasných odchodů nebylo zahrnuto OPR Nový Bor. Byl zpracován návrh na doplnění území ORP Nový Bor, a předložen v rámci PROP. Návrh na doplnění nebyl akceptován z důvodu, že výzva již byla vyhlášena a je připravena jako pilotní. Bohužel na tuto výzvu je navázán i projekt Národního pedagogického institutu (NPI) v rámci Národního plánu obnovy (NPO) a do území Novoborska tedy není směřována podpora žákům ohrožených školním neúspěchem, přestože statisticky patří ORP Nový Bor k těm nejhorším. V souvislosti se zmíněnou výzvou jsme šířili informace v LK, nabídli podporu při přípravě projektu (schůzky město Liberec, MAS Frýdlantsko, telefonické konzultace aktéři Česká Lípa a Tanvald).
- Tým OSZ se účastnil pravidelně setkání NAKAP – Platforma pro rovné příležitosti, přednesen byl příspěvek Multidisciplinární přístup jako nástroj prevence a řešení předčasných odchodů ze vzdělávání (8.12.2022), probíhala otevřená diskuse, mj. vzdělávání pro učitele k minimálním standardům (PPP Česká Lípa), kvalifikační požadavky na rekvalifikace (OSZ - MPSV), dostupnost E-oborů (Rodina v centru a KÚLK), NAKAP je ukončen bez náhrady k 06/2023.

Aktivity v oblasti bydlení

- V rámci pracovní skupiny pro sociální začleňování a zaměstnanost (PS SZaZ) pod Regionální stálou konferencí (RSK) se v červnu 2022 konala schůzka k tématu bydlení, kde se potvrdilo, že toto téma je i v souvislosti s migrací uprchlíků z Ukrajiny tím hlavním a stěžejním, které mají aktéři s krajem zájem řešit a cítí jeho urgentnost, proto na této PS byl **schválen vznik krajské platformy pro dostupné a sociální bydlení** (pro ohrožené skupiny obyvatel).
- Tým OSZ a LK byla identifikována možnost využití existující platformy pro dostupné a sociální bydlení a další vyjednávání byla vedena prostřednictvím této platformy – projektové partnerství „dalo platformě obsah“. Vedoucí představitelé kraje vynesli v září 2022 téma na jednání náměstka pro sociální věci na tzv. K21 (pod záštitou kraje se scházejí zástupci obcí a samospráv). Zároveň vznikl příslib rozšíření spolupráce ze sociálního odboru do odboru regionálního rozvoje, který by pro větší efektivitu a komplexnost bytové problematiky měl být zapojen.
- **Na jednání PS SZaZ (11/2022) tým OSZ prezentoval souhrnnou informaci, jakým způsobem dochází k naplňování strategie SZ v LK. Na žádost členů PS bylo zdůrazněno téma bydlení. Na setkání došlo k představení výstupů k mikroanalýze mezi členy PS týkajícího se otázek a priorit podpory bydlení na krajské úrovni v roce 2023. Na tomto setkání bylo členům PS vysvětleno, proč nebude podán připravený projektový záměr do výzvy 006 pro kraje s názvem Podpora sociálního začleňování v Libereckém kraji: Krajský mobilní tým pro koordinaci a metodickou podporu sociálního začleňování s alokací 21 mil. Kč. Na PS SZaZ v lednu 2023 tým OSZ členům představili novou komponentu k dostupnosti bydlení v rámci NPO, tématem jednání byl monitoring hodnocení implementace Strategie SZK21+ ve vazbě**

na síť sociálních služeb a došlo tak k postupnému rozšiřování zájmového spektra na další oblasti SZ.

- Dne 31. 3. 2023 tým OSZ ve spolupráci s KÚLK zorganizoval v Liberci konferenci s názvem **Rozvoj sociálního a dostupného bydlení: stát, kraje, obce** - <https://www.socialni-zaclenovani.cz/v-liberci-probehla-konference-na-podporu-socialniho-a-dostupneho-bydleni/>
- V souvislosti s **tématem bydlení** byla v kraji přes PS SZaZ spuštěna anketa, role kraje v bydlení, výstupy z ní byly prezentovány na další PS v lednu 2023.
- V lednu 2023 proběhlo další jednání PS SZaZ, tentokrát k tématu monitoring hodnocení implementace Strategie SZK21+ ve vazbě na síť sociálních služeb a dochází tak k postupnému rozšiřování zájmového spektra na další oblasti SZ.

Kdo se na procesech podílel?

OSZ

KÚ LK

PS SZaZ RSK

NNO

Členové platformy pro dostupné a sociální bydlení

V oblasti drop-outs: Realizátoři projektu NAKAP LK II (projekt Naplňování krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Libereckého kraje II)

MPSV Odbor integrace na trh práce Oddělení chráněného trhu práce a APZ

Jak byla při realizaci aktivit využita práce s daty?

Analýzy související přímo se zpracováním Strategie

Podkladem pro tvorbu Strategie byla **Analýza rozsahu sociálního vyloučení v Libereckém kraji** v roce 2019, zpracovaná v dubnu 2021 dostupné na

https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/Anal%C3%BDza-rozsahu-soci%C3%A1ln%C3%ADho-vylou%C4%8Den%C3%AD-v-Libereck%C3%A9m-kraji-v-roce-2019-verze-10_5_21.pdf

Analytické činnosti v oblasti předčasných odchodů ze vzdělávání

Analýza předčasných odchodů (včetně zpracování tzv. školních výkazů) – využita jako podklad pro vypracování Strategie, dostupná na <https://www.socialni-zaclenovani.cz/inovacniprojekt/liberecky-kraj-dokumenty/>

Šetření v ORP Frýdlant, Nový Bor a Česká Lípa s využitím focusních skupin a expertních rozhovorů (červenec – září 2022) prokázala, že aktéři v území téma prevence předčasných odchodů ze vzdělávání vnímají jako důležité, ale jejich spolupráce je omezená. Navíc často převládá resortismus a vzájemná nedůvěra mezi jednotlivými aktéry.

Pracovní materiál **Podpora multidisciplinárního přístupu k řešení předčasných odchodů ze vzdělávání** dostupné na https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/Inova%C4%8Dn%C3%AD-projekt-ASZ-aktivity-k-n%C3%A1vrhov%C3%A9mu-opat%C5%99en%C3%AD-drop-outy_Strategie-LK-11_22-1.pdf

Další analýzy související s odůvodněním a nastavením návrhových opatření (zpracování školních výkazů apod. jako podklady pro jednání lokálních partnerů).

Analytické činnosti v oblasti bydlení

Analýza počtu volných bytů, specifické mapky (vlastnictví bytů, pobírání příspěvků na bydlení?)

Anketa role kraje v bydlení

Výstupy:

Výstup 1/ Schválená Strategie SZ LK 2021+ (včetně ukazatelů k vyhodnocování (včetně indikátorů pro vyhodnocování naplňování Strategie)

Výstup 2/Zpracovaný projekt na implementaci Strategie – z důvodu nedostatečných kapacit partner projektu rozhodl projekt do příslušné výzvy nepodat k financování

Jaké byly překážky v daném procesu, příp. jaké překážky přetrvávají?

- Problematika bydlení: Index sociálního vyloučení (ISV) obsahuje jen limitovaná data k problematice bydlení
- Problematika předčasných odchodů ze vzdělávání: chybí dlouhodobé sledování vývoje problematiky, chybí předávání si informací, resp. součinnost mezi resortem školství (školou) a resortem sociálních věcí (poskytovatelé sociálních služeb a další aktéři); nedostatečně, resp. vůbec se sledují důvody pro “vypadnutí” z 1. ročníků SŠ (finanční důvody, nedostatečné kariérové poradenství, nedostatek otevíraných oborů); nedostupnost kurzů dokončení základního vzdělávání; statistická data jsou popírána, není přihlíženo k výsledkům výzkumů vazby mezi socioekonomickou situací rodiny žáka a jeho výsledky ve vzdělávání.

Pozitivní externalita (neplánované pozitivní výstupy) vzniklé při realizaci aktivit

- Schválené Strategie představovala inspiraci pro tvorbu strategie SZ v Karlovarském kraji

Jaká je perspektiva dalšího pokračování výstupů, příp. jaká změna je předpokládána?

- Je nutné provést 1. vyhodnocení práce se strategií a v souvislosti s tím návrh akčního plánu pro rok 2023
- Práce na Akčním plánu/monitoringu naplňování strategie: [1. akční plán 2022.docx](#) – vytváření indikátorů pro dílčí aktivity
- Ke dni ukončení evaluace je ve stavu zpracování týmem OSZ návrhové opatření pro implementaci multidisciplinárního přístupu k řešení předčasných odchodů ze vzdělávání,
- Předpokládá se zpracování shrnutí k nejednotným kvalifikačním požadavkům pro rekvalifikační kurzy ze strany týmu OSZ
- OSZ pokračuje v rámci Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) v komunikaci s územím LK ve snaze řešit další identifikované problémy SZ, a to zejména dluhovou problematiku (je v pořadí krajů v počtu osob v exekuci třetím nejhorším v ČR, cca 34 tis. v 2022, a to po ÚK, KVK), cca 2/3 osob jsou v LK v tzv. dluhové pastí (3–30 exekucí), některá území nemají adekvátní pokrytí dluhovým poradenstvím atd.). V této souvislosti je potřeba iniciovat tvorbu **pracovních míst pro cílovou skupinu** (využití evropských fondů – APK, domovníci, peer pracovníci; správa majetku; údržba apod.); zapojení Paktu zaměstnanosti;

podpora sociálního podnikání a tematizovat problematiku z úrovně vedení LBK – **Konference hejtmana LK na toto téma** a participace Agentury (předběžná domluva 09/23); **K21** a participace Agentury (předběžná domluva 06/23). Zároveň motivovat obce k systémovým změnám ve způsobu vymáhání pohledávek (aby obce bagatelní pohledávky vymáhaly samy a nenavyšovaly zbytečně dluh o náklady soudního exekutora), motivovat věřitele k odpuštění „dětských exekucí“ apod.)¹

- **OSZ a zástupci LK je vedena diskuse o koordinaci tématu bydlení z úrovně LK**, vč. sběru potřeb obyvatel kraje v bydlení, vč. motivace obcí řešit chybějící sociální bydlení jako prevence migrace sociálně vyloučených osob v rámci kraje i mimo kraj, příprava na přípravu na implementaci zákona o podpoře bydlení (předpokládána je podpora ze strany ASZ), práce s motivací obcí řešit oblast bydlení (analýzy, koncepce a dlouhodobé vize v bydlení).

¹ Zázpis z jednání vedení Libereckého kraje a Agentury pro sociální začleňování

Partner Olomoucký kraj (OLK)

Jednalo se o nově navázanou spolupráci v rámci daného projektu, dosud byla realizována jen spolupráce s konkrétními obcemi v rámci OLK

Revidované potřeby partnera

- **Potřeba podpory rozvoje dluhového poradenství** (Agendu dluhového poradenství dával partner také do souvislosti s potřebu spolupráce na problematikách mapování sociálních bytů, argumentace pro zvýšení potravinové pomoci, seznámení s indexem sociálního vyloučení - ISV).

Postupy/procesy/aktivity použité k realizaci změny

- Na základě komunikace týmu OSZ a partnera byla vytvořena dluhová platforma, na níž se aktéři setkávali (12. 7. 2021 a dále.) a na těchto setkáních byly diskutovány souvislosti dluhové problematiky, např. souvislost s energetickou krizí, inflací, změnami v dávkových systémech, podporou klientů dluhových poraden ve druhé vlně akce Milostivé léto a byly sdíleny zkušenosti z této práce.
- OSZ ve spolupráci s partnerem postupně vytvořila Analytické podklady pro spolupráci s Olomouckým krajem, dostupné na https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/analytick%C3%A9-podklady-olk-10_21.pdf
- Na základě diskuse týmu OSZ a partnera bylo rozhodnuto o potřebě **řešení zejména dluhové problematiky**.
- Ve spolupráci partnerů byly zahájeny **práce na návrhovém dokumentu** pro podporu dluhového poradenství v Olomouckém kraji a diskuse k tomuto dokumentu ve snaze vytvořit jeho obsah tak, aby obsahoval také další (širší) opatření týkající se dluhové problematiky. V této souvislosti probíhala diskuse v rámci partnerství a jednání se zástupci KÚ. V rámci diskusí bylo vydefinováno, jaké úkony v rámci dluhových poraden spadají do poskytování odborného sociálního poradenství a které nikoliv.
- V rámci spolupráce s Olomouckým krajem se týmu OSZ zapojil do programu krajských informačních seminářů, na kterých projektový tým prezentoval výstupy z dotazníku k realizaci dluhového poradenství v Olomouckém kraji, realizováno bylo mapování aktérů působících v dluhové problematice v daném regionu. Na seminářích tým OSZ zároveň sbíral podněty od zástupců obcí k možnostem podpory řešení předlužení obyvatel ze strany kraje (dva workshopy 22. 3. 2022 v Horním Újezdě pro ORP Hranice Přerov a 12. 4. 2022 v Prostějově pro ORP Prostějov a Konice) ve spolupráci s organizací Člověk v tísni.
- Tým OSZ na základě kontaktů ze své předchozí činnosti zajistil přenos know-how v oblasti dluhového poradenství z Moravskoslezského kraje (MSK) do OLK, a to s využitím metodické podpory p. Sotkowské, bývalé pracovnice KÚ MSK.
- Ve spolupráci aktérů byl vytvořen dokument Podpora dluhového poradenství z krajské úrovně - **Návrhové podklady** dostupné na <https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/navrhovy-dokument-OLK-dluhy-2023.pdf>
- V souladu a návrhovým dokumentem KU podal svůj individuální projekt, do kterého zahrnul vzdělávání v oblasti dluhového poradenství. Vzdělávání by mělo být jak odborné a prohlubující, tak i úvodní.

- Pro Olomoucký kraj probíhal ze strany týmu OSZ sběr a předávání dat, která souvisí s řešením sociálního vyloučení. Data se týkala, zaměstnání, bydlení, indexu sociálního vyloučení. Tyto dílčí podklady jsme prezentovali v rámci komise pro rozvoj strukturálně znevýhodněných oblastí. Dále podklady pro bydlení jsme předávali sociálnímu odboru.
- Ve spolupráci partnerů byla realizována kampaň na propagaci dluhových poraden.
- Vytvořen byl webový odkaz na www.krajpomaha.cz týkající se dluhové problematiky.
- Byla realizována příprava kampaně na prevenci zadlužení v kritických měsících (před prázdninami a Vánoci).

Kdo se na procesech podílel?

OSZ – kontakty, know-how

KÚ OLK – úroveň politických rozhodnutí

Szotkowská pomáhá dělat dokument + Lenka multidisciplinární přístup ...

Na tvorbě dokumentu

OLK

ASZ

NPI

ÚP

Zástupci NNO - dluhových poraden (zástupci všech dluhových poraden v rámci OLK)

Jak byla při realizaci aktivit využita práce s daty?

- Problematika dluhů: sumarizace adres dluhových poraden, platné akreditace, místní působnost (souvislost se zasíťováním služeb) krátká dotazníková sonda, výstupy jsou součástí návrhového dokumentu.
- Sumarizace sociálních bytů pořízených s podporou MMR a SFRB v jednotlivých obcích do roku 2018 a z IROP dokončené do roku 2020 v jednotlivých ORP Olomouckého kraje - prvotní materiály k bytové situaci v Olomouckém kraji (oblast možné další spolupráce)
- Podklady pro spolupráci s Olomouckým krajem vývoj nezaměstnanosti, sumarizace využívání dávek státní sociální podpory.
- Zjišťování rozsahu dluhových intervencí v jednotlivých typech služeb (v rámci dotazníkového šetření).

Výstupy

Výstup 1/ Platforma pro podporu dluhového poradenství

Výstup 2/ Návrh opatření v oblasti krajské podpory dluhového poradenství - návrhový dokument pro podporu dluhového poradenství v OLK, nastavení kritérií pro dluhové poradny, tj. co by se mohlo dělat v dluhovém poradenství. Využitelné při dalším plánování sociálních služeb a sítě, vědomí politických aktérů potřebnosti těchto služeb a potřeba jejich podpory.

Jaké byly překážky v daném procesu, příp. jaké překážky přetrvávají?

Ze strany kraje nedostatečná personální kapacita (přetíženost úřadu) pro flexibilnější jednání, problém „zkompetentnění“ úředníků činit rozhodnutí a činit k jejich naplnění kroky, bez potřeby souhlasu vedení. Uvedené celý proces zpomaluje.

Pozitivní externalita (neplánované pozitivní výstupy) vzniklé při realizaci aktivit

- Jako další problematiky potřebné k řešení se postupně strukturují (na základě analytických podkladů i na základě interakce s aktéry v území) problematika bydlení a problematika předčasných odchodů ze vzdělávání.

Jaká je perspektiva dalšího pokračování výstupů, příp. jaká nastala/nastane kvalitativní změna:

- Jako nezbytné se ukazuje udržení a setkávání platformy pro podporu dluhového poradenství
- Zviditelňování dluhového poradenství – realizace krajských kampaní
- Bude řešena možnost využití přístupu realizovaného v tomto projektu v rámci komise pro strukturálně znevýhodněné regiony s cílem rozšíření a vytvoření spolupráce při řešení problému SZ napříč odbory OLK
- Realizace navržených doporučení uvedených v dokumentu pro podporu dluhového poradenství (realizace vzdělávacích aktivit, setkávání platformy, pořádání kulatých stolů, vypsání dotačních titulů na podporu rozvoje dluhového poradenství)
- Otevření dalších problematik SZ k řešení: problematika bydlení a problematika předčasných odchodů ze vzdělávání.

Partner Královéhradecký kraj (KHK)

V rámci interakcí projektového týmu OSZ se zástupci partnera (KHK a regionální investiční a rozvojové agentury Královéhradeckého kraje Centrum investic, rozvoje a inovací) byly identifikovány následující problémy a potřeby:

Revidované potřeby partnera

- **Problematika bydlení:** iniciátorem byli partneři projektu, kteří se zúčastnili konference ASZ v září 2021. Bylo otevřeno několik témat, která se ukázala jako zajímavá pro širší okruh osob; ústředním motivem kulatých stolů bylo postavení krajů v politice bydlení – během jara 2022 byly formulovány linie charakteru zadání kolem kterých se naše další působení točilo s cílem pro některá dílčí řešení nabídnout řešení. Potřeba začít problematiku řešit intenzivněji vyvstala mj. v souvislosti s přílivem uprchlíků z Ukrajiny
- Potřeba ověřit možnosti **koordinační role kraje v problematice bydlení.**

Procesy/postupy/aktivity použité k řešení identifikovaných problémů:

- **Vytvoření diskusní platformy** k problematice bydlení, jejímž záměrem bylo mj. **ověřování možností, jak situaci v oblasti bydlení řešit s participací kraje:**

1/ Zjišťování možností investování obcí do „cizího“ majetku

- Zahájení diskuse, **jaké možnosti má veřejný a soukromý sektor participovat na řešení bytové problematiky (za účasti kraje)?**

Zahájení diskuse **k problematice „řádného hospodáře“**, která zavazuje představitele obcí k investování výhradně do majetku ve svém výlučném vlastnictví; tento přístup naráží v řadě případů na limity dané disproporcí rozsahu vlastnictví obce a jiných subjektů, které budovy vlastní a nemají zájem je prodat, přičemž obce mají zájem do příslušných budov (v rozsahu potřebném pro jejich využívání) investovat, ale **brání jim v tom obavy z kolize s trestně právní odpovědností.**

Výstupem je přehled budov ve vlastnictví kraje, kdy bylo zjištěno, že převážná většina budov v tomto vlastnictví je využívána, pouze některé využívány nejsou. Dál byly zjišťovány budovy ve vlastnictví České pošty a České dráhy (tým OSZ se na tyto instituce zaměřil) potenciálně využitelné pro bydlení a volné prostory a volné byty ve vlastnictví podnikajících subjektů případně fyzických osob, které by mohly být v součinnosti kraje a obcí pro dostupné a sociální bydlení upraveny a využívány.

Model spolupráce, resp. podmínky, za jakých se dá uvažovat o využití jejich budov, byl diskutován s církví. Tyto podmínky byly zformulovány a další postup závisí na představitelích církve.

Zjišťování možností, jak pracovat s „cizím“ nevyužívaným nemovitým majetkem v širším rozsahu: Jedná se právě o volné, nevyužívané budovy nebo jejich části ve vlastnictví jiných institucí, nikoli pouze kraje např. viz shora. Problematika „**investic do cizího majetku**“ byla konzultována z různých hledisek, zejména pak **z hlediska právní způsobilosti** (např. s

příslušnou gescí ministerstva financí ČR (MF), které ale s ohledem na jeho kontrolní funkci nemůže poskytovat potřebnou součinnost).

V této souvislosti byla navázána **spolupráce ASZ s Biskupstvím královéhradeckým**, které o námět týmu OSZ týkající se využití nemovitostí v jejich vlastnictví pro bydlení projevil zájem a doporučilo svému odboru správy majetku vybrat objekty, na kterých by bylo možno v rámci projektu pilotně ověřit nový přístup. Jako vhodná pro realizaci pilotu byla vybrána opuštěná fara v obci Voděřady. **Pilot byl zatím přerušen** pro nevyjasněné podmínky – zejména dobu udržitelnosti atd.

2/ Zjišťování možností, jak usnadnit přístup obcí k veřejným financím (mj. v souvislosti s připravovaným zákonem o dostupném bydlení)

2.1/ Obce potřebují veřejnou podporu (např. pro investiční výstavbu), záměrem státu je jim tuto podporu poskytovat, ale obce ji **mohou čerpat jen velmi omezeně**, protože je striktně **limitovaná evropskou legislativou**. Obce v KHK kraji problém uváděly např. v souvislosti s výstavbou dostupného bydlení.

V rámci diskusí nad problematikou investic obcí/krajů do oblasti bydlení byl identifikován problematický další bod: tým OSZ a KHK reagovaly na ohlasy ze strany obcí vůči kraji, aby byl nápomocen v **usnadnění přístupu k veřejným financím komplikovaným uplatňováním podpory malého rozsahu „de minimis“** a podmínek **Státního fondu podpory investic**.

Limity veřejné podpory stanovené Evropskou komisí (EK) však představují vážný problém pro celý široký okruh obcí a prozatím veškeré jejich snahy o jejich aktualizaci vyzněly naprázdno. Důvodem omezení je obava z maření hospodářské soutěže (veřejná podpora je v EU zakázaná), evropská legislativa umožňuje výjimky, jednou z výjimek je tzv. podpora dle "de minimis" s limitem 200 tis EUR (v případě služeb obecného hospodářského zájmu s limitem 500 tis EUR) čerpaných subjektem v období posledních 3 let.² Nařízení však pochází z roku 2010, přičemž v průběhu času došlo k významné změně podmínek, které ovlivnila inflace, ceny, geopolitická situace.

Stanovení limitů de minimis je v kompetenci EK. Požadavky na jejich zvýšení mohou být akceptovatelné pouze na hodnoty při níž nebude narušena hospodářská soutěž a obchod mezi členskými státy EU. Stanovit tuto hodnotu exaktně je obtížné a je mimo možnosti kraje.

V rámci spolupráce partnerů projektu byla analyzována situace v oblasti podpory de minimis, přičemž bylo zjištěno, že v roce 2022 proběhla k této věci i konzultace Evropské komise (rešerše cca 130 záznamů, cca 6 z ČR), kdy většina účastníků navrhuje zvýšení limitu - převládá požadavek na zvýšení limitu na 500 tis EUR a k tomuto požadavku se připojil také Svaz měst a

² De minimis představuje takovou podporu, která nesmí spolu s ostatními podporami „de minimis“ poskytnutými jednomu příjemci za dobu předchozích tří let přesáhnout výši odpovídající částce 200 000 EUR. Tento finanční strop platí bez ohledu na formu či účel podpory de minimis poskytnuté v předchozím tříletém období. Za **tříleté období** se považují fiskální roky používané k daňovým účelům. Blíže viz např. <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-male-a-stredni-podnikatele/Chcete-dotace/OPPI/Radce/Verejna-podpora-a-de-minimis>.

obcí ČR, dále SMO ČR. Tým OSZ vyjednal přístup do centrálního registru UOHS³ a provedl rámcovou analýzu záznamů za období 2019-2022. A provedl rámcovou analýzu záznamů za období 2019-2022; v tomto období bylo poskytnuto více než 190 tis podpor z toho téměř 9 tis podpor bylo poskytnuto obcím.

Na základě rámcové analýzy dat v registru de minimis (registr) a v záznamu veřejné konzultace Evropské komise⁴ Královehradecký kraj reflektoval četné podněty obcí a dalších subjektů k nevyhovujícím limitům podpory malého rozsahu (de minimis) a ke způsobu jejího uplatňování a vyvinul iniciativu na změnu předpisů EU vztahujících se k těmto limitům a rozhodl se přenést toto politikum přesahující regionální působnost na platformu Asociace krajů ČR (AKČR), která má dostatečnou váhu pro jednání s ústředními orgány veřejné správy resp. s vládou ČR. Výsledky analýzy jsou uvedeny ve zprávě „Královehradecký kraj – bydlení jako explicitní agenda kraje – 1 souhrnný analytický dokument“. Z analytického dokumentu a z konzultací s partnery odvodil kraj dvě priority:

- zvýšit limity de minimis pro příjemce podpory,
- ověřit užívání podpory de minimis u poskytovatelů podpory a případně požádat o optimalizaci přístupu u nových programů.

Na této bázi dostupných kvalitativních údajů se doporučuje zvýšení limitů de minimis a de minimis pro služby obecného hospodářského zájmu (SOHZ) stanovených:

- nařízením č. 1407/2013 z 200 tis. EUR na 500 tis. EUR na každý podnik za období 3 let,
- nařízením č. 360/2012 z 500 tis. EUR na 1.200 tis. EUR na každý podnik za období 3 let.

Tato iniciativa byla realizována následujícími kroky, které zde uvádíme v souhrnné podobě, přičemž v praktické podobě realizace byly rozpracovány do většího detailu, který je možné čtenáři evaluace dodatečně zprostředkovat:

- předložení Radě AKČR k projednání návrh na navýšení limitu de minimis z 200 na 500 tis. EUR a získat pro návrh podporu ostatních krajů,
- vznesení požadavku za AKČR na vládu ČR o projednání návrhu s Evropskou komisí společně s námětem na navýšení limitu de minimis též pro služby obecného hospodářského zájmu z 500 na 1.200,- tis EUR,
- projednání možnosti postupu s Úřadem vlády a s ÚOHS s ohledem na konzultace EK k podpoře de minimis a k předpokládatelném zahájení konzultací EK k podpoře de minimis pro SOHZ,
- koordinace postup se Svazem měst a obcí ČR (SMOČR),
- projednání problematiky de minimis na osobním setkání zástupců AKČR s Vládou ČR se snahou o převzetí iniciativy Úřadem vlády, vyjednání zadání ekonomické studie a pověření konkrétních útvarů ve veřejné správě, které by se zpracováním a následnou implementací zabývaly

³ Centrální registr podpor malého rozsahu (registr de minimis) [Registr podpor de minimis \(Portál farmáře, eAGRI\)](#)

⁴ Odkaz na zpětné vazby veřejné konzultace EK k limitům de minimis

[State aid – exemptions for small amounts of aid \(de minimis aid\) \(update\) \(europa.eu\)](#)

- zabezpečení účasti AKČR na případné konzultaci EK k podpoře de minimis pro SOHZ.
- obdobně postupovat v případě služeb obecného hospodářského zájmu.

Těmito postupnými kroky (které zde uvádíme v redukované podobě) byl požadavek prostřednictvím Asociace krajů ČR (AK ČR) **postoupen k projednání na úrovni vlády ČR.**

Dalším významným bodem v dané problematice je uplatňování podpory de minimis poskytovateli podpory. Pro ověření kritických názorů partnerů projektu na uplatňování podpory de minimis byla provedena analýza poskytovaných podpor v Centrálním registru de minimis. Hypotéza pro toto ověření byla formulována tak, že podpora malého rozsahu je uplatňována v programech, v kterých by mohla být zvážena jiná forma podpory.

Analýza poskytovatelů, resp. poskytovaných podpor byla orientována na četnost a objem poskytovaných financí se specifikací ministerstev, státních fondů a bank. Z výsledků analýzy vyplývá značný podíl vyplacených podpor některými poskytovateli, u kterých bylo možno očekávat podíl spíše nižší, např. Národní rozvojová banka (NRB). Doporučuje se proto ověřit užívání podpory de minimis u poskytovatelů podpory a případně požádat o optimalizaci přístupu u nových programů.

Cílem aktivity je tedy přispět i k tomu, aby programy podpory, pro které lze vyjednat s EK výjimku ze zákazu veřejné podpory nebyly řešeny primárně v režimu de minimis.

2.2/ V souvislosti se zapojením OSZ do přípravy nového programu podpory nájemního/dostupného bydlení vyvstala také otázka **zpřístupnění podmínek Státního fondu podpory investic (SFPI), resp. dalších veřejných zdrojů k financování bydlení.**

OSZ iniciovala zahájení spolupráce se SFPI, byla přizvána k účasti v pracovní skupině na podporu 2 programů nájemního bydlení a následně OSZ iniciovala projednání navrženého konceptu s obcemi (osloveno bylo řádově cca 100 obcí). Z diskuzí se zástupci obcí (2 kulaté stoly) vzešel **podnět na vytvoření programu** s odlišným zaměřením.

Partner projektu (prostřednictvím CIRI) zpracoval návrh **tzv. karty obce** za jednotlivé obce KHK, ve kterých je zaznamenán stav obce v oblasti bydlení a **záměry obce v této tematické oblasti.** Zároveň byl ve spolupráci aktérů zjišťován **zájem obcí o programy, tj. zjištění jejich záměrů, fáze připravenosti a odhady nákladů** (v době ukončení evaluace ve fázi záměru), **tj. zjišťování absorpční kapacity** pro stanovení vhodných alokací k jednotlivým programům SFPI (v době ukončení evaluace stále probíhalo).

Tým OSZ s aktéry konzultoval náměty obcí vůči kraji a SFPI a **do projednání konceptu programů na podporu nájemního bydlení se pak pod záštitou gesce regionálního rozvoje KHK zapojilo několik desítek obcí KHK a jejich připomínky přispěly k finalizaci programů.** Výstup OSZ postoupilo odboru strategií MMR k využití pro zpracování jejich zprávy pro Evropskou komisi a následnou komunikaci těchto záměrů, kdy **ve výsledku by ČR měla obdržet finanční zdroje určené pro financování bydlení.**

Tým OSZ zároveň **analyzoval možnost, zda by nebylo reálné získat prostřednictvím Evropské investiční banky (EIB) lepší podmínky, než garantuje SFPI.** Byla snaha snížit % úvěru a tím pádem i splátky, čímž by se **snížila zátěž obcí.** Tým OSZ v době ukončení evaluace zpracovával podklad pro jednání s krajem o případném vyjednání výhodnějších úvěrových podmínek od EIB oproti úvěrovým podmínkám SFPI.

3/ Vypracování konceptu pilotního projektu bytové výstavby ve smyslu schválené koncepce bytové politiky ČR (státní bytová výstavba s participací kraje a obcí)

Tým OSZ ve spolupráci s KHK (CIRI), resp. ORP Hradec Králové a s MPSV vypracoval návrh ověřovacího modelu fungování kontaktních míst pro bydlení, resp. jak bude fungovat připravovaný zákon na podporu bydlení.

Kdo se na procesech podílel?

- OSZ
- KÚ KHK
- ORP Hradec Králové, ORP Trutnov, ORP Příbram, ORP Sedlčany
- Zástupci obce Voděradý
- Zástupci dalších obcí KHK
- KÚ aktéři: radní rg KHK, hejtman KHK, hejtman KV, hejtmanka StK, hejtman JK
- Radní Jihočeského kraje, Olomouckého kraje
- CIRI
- Obce zapojené do analytických činností a jednání souvisejících s intervencí
- Biskupství královéhradecké
- MPSV
- AK ČR
- SMO ČR
- Zástupci SFPI
- Česká biskupská konference
- ČKCH

Jak byla při realizaci aktivit využita práce s daty?

- Byl analyzován stav příslušných právních předpisů: výstupem jsou konkrétní zjištění, např. velkým problémem dle České biskupské komory je, že podnikem je např. i registrovaná církev, ačkoli má samostatně hospodařící jednotky s právní subjektivitou (diecéze, farnosti, příspěvkové organizace)
- Analýza subjektů z Centrálního registru de minimis (spravované MZE)
- Reflexe stavu řešení problematiky podpory de minimis na půdě EU (rešerše stanovisek "podniků" v rámci EU, rešerše registru MEZ)
- Reflexe kolize právních předpisů s životní realitou v místních podmínkách – např. nevhodné zařazování programů do "de minimis", konflikt ve vnímání "podniku" (rozhodujícím aktérem jsou poskytovatelé)
- Dotazníkové šetření mezi obcemi (CIRI) – dotazník pilotován, rozdělení obcí od určité úrovně (rozdělení kraje na ½) – zjišťování absorpční kapacity, příp. doplnit
- Sumarizace dat obcí do karty obce (CIRI)

- Využití indexu SV
- Databáze katastru nemovitostí
- Archivy stavebních úřadů obcí KHK

Výstupy

Výstup Ad1/ Rozpracování tématu „bydlení jako explicitní agenda kraje“ včetně dosud neetablované role investora bytové výstavby a správce bytového fondu. Ověřeny byly funkce a možnosti investičního poradenství kraje pro obce v oblasti bydlení. Výstupem je pojmenování spektra koordinačních funkcí kraje v rozsahu odpovídajícím jeho aktuálním možnostem i takovým možnostem, které by mohly být na základě odůvodněné argumentace vytvořeny rozšířením výchozích podmínek pro činnost kraje (odůvodněnou argumentací jsou zejména validní potřeby obcí a úkoly vyplývající ze schválené státní bytové politiky). Jedním z dílčích výstupů je úplný přehled budov ve vlastnictví kraje, který bude sloužit gesci regionálního rozvoje MMR, profilová zpráva dostupná na webu MMR .

Výstup 2/ Realizovaná pilotáž pro účely nového zákona o podpoře dostupného bydlení - kontaktní místa pro bydlení. V předstihu před uzavřením prací na přípravě nového zákona o podpoře dostupného bydlení (plánována pro zřízení v každém ORP dle připravovaného zákona o podpoře dostupného bydlení) byla na základě vyhodnocení potřeb obcí a MPSV realizována pilotáž fungování kontaktních míst.

Výstup 3/ Postoupení požadavku na zvýšení limitu podpory de minimis na úroveň vlády ČR: V rámci aktivit projektu došlo ve spolupráci aktérů k analýze problémů a potřeb obcí, resp. dalších subjektů, v oblasti čerpání podpory de minimis a k vytvoření argumentace pro zvýšení limitu de minimis. Požadavek na zvýšení limitu byl komunikován v širokém spektru aktérů a prostřednictvím pověření AK ČR vydanému týmu OSZ byl postoupen na úroveň vlády ČR a jejím prostřednictvím k posouzení na EK.

Pozitivní externality (neplánované pozitivní výstupy) vzniklé při realizaci aktivit

Za původně neplánované pozitivní výstupy lze označit spolupráci vytvořenou v rámci analyzování a administrace problematiky de minimis a pilotáž kontaktních míst pro bydlení, které lze označit za **součásti generativní produkční sítě.**

Jaká je perspektiva dalšího pokračování výstupů

V návaznosti na realizované aktivity se naskýtá možnost otevřít další okruhy k řešení problematik SZ, zejména v oblasti bydlení, přičemž by se jednalo o navazující **rozpracování tématu „bydlení jako explicitní agenda kraje“:**

- S využitím dostupných analytických podkladů a zkušeností jsou nadále ověřovány alternativní přístupy s cílem nabídnout kraji v rámci jeho koordinační roje metodické řešení pro obce. (např. podrobná právní analýza dalších/alternativních možností k řešení problematiky: právo stavby, pacht atd. a možnosti participace státu/obcí na těchto řešeních).
- Analyzována je možnost řešení problematiky z krajské úrovně v propojení na kontaktní místa pro bydlení, příp. tyto možnosti zohlednit v připravovaném zákoně o bydlení.

- Komunikovat s příslušnými subjekty (zejména orgány VS, resp. poskytovatelé dotací, protože oni jsou rozhodujícím aktérem) důvody zařazování programů do "de minimis", konflikt ve vnímání "podniku", příp. podrobit záležitosti týkající se podpory de minimis dalším analýzám.
- Vytvoření prostoru pro společné investice na ose: stát - obce - soukromí investoři (+ např. církve, České dráhy, armáda), zapojení např. Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM) do těchto řešení. V souvislosti se současným rušením poboček České pošty je ze strany státu legitimní se ptát, jak bude s těmito objekty dále naloženo.
- Obnoveno bude pokračování pilotu využívání církevního majetku.
- Zpracování podrobnější analýzy nevyužívaných bytů a nalezení možností rozšíření trhu o tyto byty.
- Vytvoření reálných plánů na výstavbu obecních bytů, což však klade nároky na zapojení kapacit finančních, personálních (odborníci z oblasti stavebnictví)
- Hledání dalších možností pro využití podpory financování problematiky bydlení z veřejných zdrojů.
- Propojit výstupy z tohoto projektu na aktivity plánované v komponentě MMR v NPO, v němž jsou do konce roku 2026 alokovány významné finanční prostředky pro oblast bydlení.
- Další práce s investičními záměry obcí v závislosti na výsledku projednání programů SFPI EK.
- U poskytovatelů využívajících režim podpory de minimis zjistit relevanci a vhodnost využívání tohoto režimu, a případně požádat o optimalizaci přístupu u nových programů.

V oblasti požadavku na **zvýšení limitu podpory de minimis**: pokračováním výstupu realizátoři předpokládají v podobě implementace do legislativy i prováděcích dokumentů pro financování projektů z Evropské unie (EU).

- Na úrovni vlády ČR vytvořit „ohnisko zájmu/iniciační jednotku“, které/á převezme iniciativu a zajistí další postup.
- Podle výsledku jednání na EK stanovit strategii a dále komunikovat přístup tvůrců programů podpory (např. možnost využívat jiné formy veřejné podpory než de minimis), krajů a dalších aktérů zapojených do řešení
- Řešit konflikt "velikosti podniku", který byl identifikován jako jedna ze stěžejních záležitostí v oblasti veřejné podpory – o naléhavosti problému přesvědčit příslušné resorty, vládu ČR a naznačit řešení

Partner Město Chomutov

Revidované potřeby partnera

V rámci interakcí týmu OSZ se zástupci partnera byla identifikována potřeba řešení dvou největších bariér v oblasti SZ:

- Dlouhodobě přetrvávající **spekulativní trh s byty** (související mj. také s předchozí existencí tzv. „bezdotkatkové zóny“⁵ (dále BZ) zřízené na základě vyhlášky Magistrátu města Chomutova (opatření obecné povahy) ze dne 5. 6. 2018 a zrušené nálezem Ústavního soudu ze dne 31. 8. 2021.⁶ s účinností ode dne vyhlášení ve sbírce zákonů. Podrobněji viz průběžná evaluační zpráva projektu.
- **Předluženost obyvatel**

Jako globální/zastřešující potřeba byla definována **potřeba systematického přístupu k SZ ze strany kraje a nalézt způsob podpory bydlení z krajské úrovně.**

Procesy/postupy/aktivity použité k řešení identifikovaných problémů

Jako strategie pro řešení problémů v oblasti byly stanoveny následující kroky, mj. se záměrem vyhodnotit dopady tzv. bezdotkatkové zóny:

- Identifikace vlastníků bytových jednotek, kteří vlastní v Chomutově min. 4 bytové jednotky.
- Identifikace počtu bytových jednotek, které jsou pronajímány za účelem vyplácení dávek na bydlení.
- Identifikace pronajímatelů, kteří využívají spekulativního trhu s byty.
- Zjistit přehled vyplácených dávek na bydlení (příspěvek a doplatek na bydlení) v bytových jednotkách na území města Chomutova.
- Zjištění stavu bytového fondu: analýza problémů vybraných SVJ v Chomutově – sledování podmínek soužití a péče o společný majetek jako indikátorů, které by mohly město případně upozornit na jevy zasluhující si zvýšenou pozornost event. přijetí opatření., monitoring vývoje vlastnických vztahů v některých SVJ. Komparace konkrétních ukazatelů – přehledu vlastníků jednotek a přehledu vyplácených dávek na bydlení v těchto jednotkách.
- Vytvoření kategorizace bytového fondu.

⁵ Bezdotkatkovými zónami se nazývaly „oblasti se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů“. Samosprávy mohly podle platné legislativy požádat pověřený obecní úřad o vydání opatření obecné povahy, kterým zónu zřídí. Nárok na doplatek na bydlení tak nevznikal, pokud se byt nebo jiný obytný prostor nacházel právě v dané oblasti. Omezení se týkalo jen nových nájemníků, nikoliv těch, kteří měli smlouvy z dřívějška. BZ podle ÚS zasahovaly do práva na zajištění základních životních podmínek v oblasti bydlení a byly nálezem Ústavního soudu ze dne 31. 8. 2021 zrušeny s účinností ode dne vyhlášení ve sbírce zákonů.

⁶ S účinností ode dne vyhlášení ve sbírce zákonů.

Kdo se na procesech podílel?

ASZ

Zástupci obce

Jakou podobu v procesu měla práce s daty?

Vytvoření datových podkladů pro přehled a analýzu potenciálních míst s kumulací sociálně nežádoucích jevů

Data z katastrálního úřadu

Výstupy:

Výstup 1/ Případová studie „Zavedení bezdoplatkových zón v Chomutově: vyhodnocení efektů“:

Případová studie prokázala neefektivnost tohoto nástroje (BZ) pro řešení problémů v sociální oblasti a v oblasti bezpečnosti. Dostupné na https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/ChomutovOOPBZ_finalni.pdf

Výstup 2/ Analýza bytového fondu: přehled identifikovaných problémů a poptávky po součinnosti města v jejich řešení ze strany zástupců oslovených SVJ strukturován tematicky a objektově. Tento přehled byl předán k dispozici městu Chomutov k využití. Analýza identifikovala některé slabé stránky některých SVJ ve městě, vytváří tak část báze potřebné pro rozhodnutí města o případných intervencích směřující ke zlepšení současného stavu, popřípadě k uplatnění preventivních opatření.

Výstup 3/ Zpráva o kategorizaci bytového fondu jako podkladu pro návrh cenových map pro danou oblast

Jaké byly překážky v daném procesu, příp. jaké překážky přetrvávají?

Koncept sociálního bydlení naráží na politické limity, kdy nastává u politické reprezentace obava z nepřijetí této myšlenky ze strany části obyvatel města.

Pozitivní externality (neplánované pozitivní výstupy) vzniklé při realizaci aktivit

Cenové mapy

Jaká je perspektiva dalšího pokračování výstupů

- **V oblasti analýzy bytového fondu:** Další postup bude závislý na dohodě s partnerem a bude obsažen v návrhové části projektu.
- Bude vyvinuta aktivita využít zjištění pro tzv. „slabé regiony“ (vzhledem ke znevýhodnění oblastí severu, jak je popsáno v operačním dokumentu Integrovaného operačního programu – IROP - které je dorovnáváno v dalších programech u dalších oblastí)

Partner Karlovarský kraj (KVK)

Karlovarský kraj nebyl v projektu zapojen od začátku jeho realizace, partnerem projektu se Karlovarský kraj (KVK) stal postupnými kroky vyjednávání partnerů od září 2021.

Projektovému partnerství předcházela práce OSZ v podobě kontaktování zástupců kraje a použití zkušeností z realizace jak běžných činností v územích, tak ze spolupráce s kraji v tomto projektu (např. z tvorby Strategie SZ LBK 2021+).

Revidované/modifikované potřeby partnera

- Ve spolupráci OSZ a partnera byla definována **potřeba systematického přístupu k SZ** ze strany kraje
- Jako **hlavní problematiky** k řešení byly stanoveny oblast **bydlení, dluhů a předčasných odchodů ze vzdělávání**. Zejména byla **akcentována potřeba najít způsob podpory bydlení z krajské úrovně**.

Procesy/postupy/aktivity použité k řešení identifikovaných problémů

- **Síťovací a vzdělávací akce pro tvorbu strategie SZ:**
 - 28. listopadu 2022 – workshop k problematice zadluženosti obyvatel v Karlovarském kraji
 - 25. července 2022 – online setkání k přípravě SWOT analýzy do Strategie SZ Karlovarského kraje
 - 21. července 2022 – online setkání k přípravě SWOT analýzy do Strategie SZ Karlovarského kraje
 - 14. července 2022 – online setkání k přípravě SWOT analýzy do Strategie SZ Karlovarského kraje
 - 19. dubna 2022 – workshop pro Karlovarský kraj: Pojetí předčasných odchodů ze vzdělávání v meziresortní spolupráci MPSV a MŠMT
 - 16. února 2022 – workshop pro Karlovarský kraj: Podpora komunitní práce v kraji
- **Tvorba Strategie sociálního začleňování v Karlovarském kraji** (Strategie SZ KVK), květen – říjen 2022: Proběhly individuální konzultace týmu OSZ se zástupci KÚ i s dalšími aktéry v kraji, během července bylo realizováno online pracovní setkání ve formě SWOT analýzy k jednotlivým prioritním tématům strategie. Po zpracování strategického dokumentu byl tento předán na jednotlivé odbory KÚ k písemnému připomínkování během července a srpna. V září byla strategie dokončena a zároveň k ní bylo zpracováno grafické komunikační shrnutí jejího obsahu viz příloha Během října probíhaly schvalovací procesy a v listopadu byla Strategie schválena krajským zastupitelstvem.
- Zároveň projektový tým OSZ podporoval KÚ při **přípravě projektu k implementaci Strategie SZ KVK** a podání projektu do výzvy přímého přidělení OPZplus, číslo výzvy 03_22_006, název výzvy: Podpora procesů ve službách - kraje (1). Obsahem projektu byl návrh modelu krajské podpory bydlení a projektový záměr byl schválen k financování.

Zahájení realizace projektu na implementaci Strategie SZ KVK: ve spolupráci týmu OSZ, kraje a platformy pro sociální bydlení byly zvažovány 2 modely pro to, aby se kraj stal garantem pro systém bydlení (zvažovány byly možnosti, zda by kraj byty pronajímal nebo založil „realitní agenturu“, v této souvislosti byly zohledněny personální a administrativní kapacity, např. pro vyhledávání a správu bytů. Následně bylo rozhodnuto jít cestou **založení nadačního fondu KVK**, který by podporoval mj. bydlení). Další kroky pak vedly k nastavení fungování fondu po právní a finanční stránce. Řešena byla problematika dohledu nad dodržováním standardů sociální práce při práci s klienty. Proběhla předběžná dohoda s realitními agenturami ohledně pomoci s organizací nájemného.

- Ve spolupráci partnerů byla zahájena příprava NNO (síťovací a vzdělávací akce) na to, jak budou v modelu krajské podpory bydlení působit.
- Realizace aktivit směřujících k nastavení tzv. participativního monitoringu se zapojením dalších aktérů.

Výstupy:

Výstup 1/ Schválená Strategie sociálního začleňování v Karlovarském kraji, dostupná na <https://www.socialni-zaclenovani.cz/karlovarsky-kraj-dokumenty/>, https://drive.google.com/file/d/1xnr2stWMkfoog0r0kF_UuyDoCHZwffV6/view?usp=share_link a zkráceně:

https://drive.google.com/file/d/1xnr2stWMkfoog0r0kF_UuyDoCHZwffV6/view?usp=share_link

Výstup 2/ Schválený projekt na implementaci Strategie SZ KVK, který představuje „malou agenturu“, podporu pro obce, orientovanou na řešení všech tří problematiky v rámci KVK, viz definované problémy shora.

Výstup 3/ Návrh modelu krajské podpory bydlení – k datu ukončení evaluace není návrh finalizován, součástí by měl být i systém monitoringu realizace krajské podpory bydlení viz text níže. Model je stavěn na 3 pilířích: podpora nájemníků, garance fondem, vyhledávání a správa bytů. Grafická podoba návrhu je obsažena v příloze č. 2.

Jak byla v procesu využita práce s daty?

Analýza dat byla využita při přípravě Strategie sociálního začleňování Karlovarského kraje s ohledem na orientační definici rozsahu problémů a rozložení zatížení v území. Výstupy jsou součástí analytické části Strategie a sloužily také jako podklad při vyjednávání v rámci kraje s cílem schválení Strategie a získání podpory na její realizaci mezi členy krajské rady a zastupitelstva.

Využitá data:

- Index SV - analýza rozsahu sociálního vyloučení a potřebnosti opatření co se geografického a tematického zaměření týká
- Práce s administrativními daty pro orientaci v rozsahu problémů: příspěvky a doplatky na bydlení; děti žijící v domácnostech pobírajících příspěvek na živobytí; uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP; exekuce u fyzických osob; příjemci příspěvku na živobytí

Kdo se na procesech podílel?

OSZ

KVK

Jaké byly překážky v daném procesu, příp. jaké překážky přetrvávají?

Původním záměrem spolupráce bylo využití finančních prostředků Fondu spravedlivé transformace na nastartování procesů sociálního začleňování v kraji. Toto směřování jsme byli nuceni opustit a to z důvodů rezistence ze strany MPŽ začlenit opatření týkající se sociálního začleňování do operačního programu.

Překážky, které v procesu systematického uchopení sociálního začleňování ze strany kraje, musely být překonány se týkaly nedůvěry členů krajské rady a zastupitelstva. Tyto překážky jsou překonávány díky politickým jednáním krajského odboru sociálních věcí a podkladů, které jsou radě a zastupitelstvu předkládány, na jejichž přípravě (a v některých případech i prezentaci), se ASZ podílela.

Pozitivní externalita (neplánované pozitivní výstupy) vzniklé při realizaci aktivit

Připravovaný zákon o podpoře bydlení nahrává do karet kraji v jeho plánech krajského program garantovaného bydlení, tj., kraj se vlastně včas připravuje na budoucí zákonné povinnosti a zároveň je s touto argumentací program lépe a šířeji přijímaný.

Jaká je perspektiva dalšího pokračování výstupů

- Postupná implementace krajského modelu podpory bydlení, průběžná specifikace zakázky včetně právního ukotvení činnosti nadačního fondu KVK, personálního obsazení, resp. „přeobsazení“ pozic (vyhledávání realit), podpora NNO atd.
- Pokračování prací na nastavení participativního monitoringu pro evidence based oblastí SZ